

Gdańsk, 23 maja 2022

prof. Ludmiła Ostrogórska
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Wydział Rzeźby i Intermediów

Recenzja dorobku artystycznego i naukowego dr Krzysztofa Maniaka
w związku
z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie
sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki sporządzona na prośbę
Rady Doskonałości Naukowej.

OGÓLNE INFORMACJE O HABILITANCIE

Posiadane dyplomy, stopnie naukowe:

Licencjat w dziedzinie sztuki, dyplom w Pracowni Krecacji Cyfrowej na Wydziale Intermediów Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Licencjat uzyskany w 2013 roku, promotor: dr hab. Bogdan Achimescu, prof. ASP w Krakowie

Magister sztuki, dyplom w Pracowni Krecacji Cyfrowej na Wydziale Intermediów Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, tytuł nadany w 2015 roku, promotor: dr hab. Bogdan Achimescu, prof. ASP w Krakowie; tytuł pracy magisterskiej „Ta jesień – Stare są nawet ptaki i chmury. O abstrahowaniu z otoczenia”; recenzent dr Roman Dziadkiewicz.

Doktor sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie „sztuki piękne”, stopień nadany uchwałą Rady Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie z dnia 18 grudnia 2018 roku. Tytuł rozprawy doktorskiej: „Efemeryczne aspekty dzieła sztuki w XX i XXI wieku. Zapis”. Promotor w przewodzie doktorskim: prof. dr hab. Grzegorz Szwertnia, recenzenci: prof. dr hab. Izabella Gustowska; dr hab. Andrzej Tobis.

Informacje dotyczące zatrudnienia:

Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie od roku 2019 do dzisiaj . Początkowo jako asystent, a od 2021 jako adiunkt w Katedrze Zjawisk Sztuki Wydziału Intermediów ASP w Krakowie.

Dokumentacja

Dokumentacja habilitacyjna Habilitanta została ujęta cyfrowym zapisem w formie załączników. Załącznik 1, 2, 3 - w formacie PDF zawiera kopie wymaganych dokumentów, załącznik 4 - zawiera Autoreferat, załącznik 5 - wykaz osiągnięć, załącznik 6 -dzieło habilitacyjne, załącznik 7- portfolio z materiałami uzupełniającymi, załącznik 8 - zawiera folder z opowiadaniem, załącznik 9 - to folder z filmami oraz załącznik 10 – folder z plikami dużych rozmiarów.

Osiągnięcia artystyczne po uzyskaniu stopnia doktora.

W okresie 2019 - 2021 brał udział w bez mała 30 wystawach zbiorowych / projektach zbiorowych / performansach. Są to m.in.:

Wiek Półcienia. Sztuka w czasach planetarnej zmiany (2020), w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie;

Natura w Sztuce (2019) i *Artysta jest obecny* (2021) – obie wystawy w Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie;

Natura – Materiał twórczy. Kolekcja MOCAK-u (2021) na Międzynarodowych Targach Sztuki ArtVilinius'21 w Wilnie;

Z Peryferii (2020) w Bałtyckiej Galerii Sztuki Współczesnej w Słupsku i Ustce;

From Matter to Data. Ecology of Infrastructures (2020) pokaz organizowany przez nowojorską MOMA na internetowej platformie post.moma.org (2020). Był to tygodniowy pokaz prac wideo na internetowej platformie nowojorskiego Muzeum Sztuki Nowoczesnej MoMA – platformie poświęconej sztuce i historii modernizmu w kontekście globalnym. Pokaz w dniach 26.08-09.09.2020;

Konteksty. Kongres Postartystyczny, Fundacja In Situ w Sokolowsku (2021);

Spojrzenia 2021: Krzysztof Maniak Archiwum Spacerów, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, (jednodniowy performans w ramach programu publicznego konkursu *Spojrzenia 2021*);

Muzeum Przyszłości, w ramach projektu *Miasto Idealne/Ideal City* w organizacji, Małopolski Ogród Sztuki / Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie, Kraków 2019 ;

W roku 2021 został finalistą i zarazem laureatem ostatniej edycji konkursu „*Spojrzenia*” organizowanego przez Zachęte, (Warszawa, 2021), a także znalazł się w pierwszej dziesiątce

„Kompasu Młodej Sztuki” - plebiscytu organizowanego przez „Dziennik Rzeczpospolita” (Warszawa, 2021).

Prace Habilitanta znalazły się w publicznych kolekcjach sztuki: w FilMOTECE Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, w Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie, w Galerii Bielskiej BWA w Bielsku-Białej, w Galerii Miejskiej BWA Tarnów, w Galerii Miejskiej BWA Bydgoszcz, w ABC Gallery w Poznaniu, w Kolekcji Fundacji Artystycznej Podróży Hestii w Sopocie

Działa przedstawione do oceny w postępowaniu habilitacyjnym to prace powstałe oraz powstające/wydarzające się nadal).

Przedstawione do oceny prace prezentowane były na wystawach indywidualnych. Są to :

„Pień” (2018 -2019) , „Bez tytułu (Siano)” (2019–2029?) , „Bez tytułu (z serii Spaceru)” (2018 – do dziś) , **Wybrane filmy, fotografie, spaceru i obiekty Krzysztofa Maniaka z lat 2016-2019** – prezentowane w Galerii Miejskiej BWA Tarnów 2019;

-**Wybrane filmy, fotografie i obiekty Krzysztofa Maniaka z lat 2017-2020** - prezentowane w Galerii Bielskiej BWA , Bielsko-Biała, 2020;

„Kamień” (2018 - 2020) oraz „Bez tytułu (z serii Spaceru)” (2018 – do dziś) były prezentowane na wystawie: Kamień i drzewo (w duecie z Joanną Przybyłą) - Galeria BWA Warszawa 2021.

Mottem dla działań podejmowanych przez Krzysztofa Maniaka może być wypowiedź Tadeusza Kantora

„Najlepszą materią do stworzenia dzieła sztuki są czynności codzienne, banalne , nudne, z którymi nikt nie wiąże żadnych nadziei”

Działania i myślenie o sztuce Habilitanta skupia się wokół rodzinnej miejscowości. Pisze o tym we wstępie do autoreferatu -

„Od ponad dekady moja twórczość zogniskowana jest wokół miejsca, z którego pochodzę. Tuchów – jego krajobraz, kameralna skala, istotny fakt, że mam z tym miastem ponad trzydziestoletni związek - jest tłem, w obrębie którego konsekwentnie prowadzę swoją

artystyczną praktykę... Znajduję w niej wszystko to, co jest mi potrzebne do życia, tworzenia i konstruowania własnej filozofii artystycznej”

Doświadczenie obcowania z rodzinnym Tuchowem staje się inspiracją, materiałem i materią do działania. Jego współuczestnictwo w naturze pozwala przypisać twórczość do sztuki ekologicznej. Jest refleksją artystyczną, która może przyjąć formę performance, land-art, obiektu, filmu, fotografii, opisu, działania efemerycznego

Można też te działania rozpatrywać w kategoriach sztuki w procesie, gdzie najistotniejszym aspektem jest proces tworzenia przy użyciu różnych materiałów i obserwacja całego łańcucha zdarzeń, przemian, jakie następują. Przenikanie wzajemne tekstu i działań jest cechą szczególną i cenną. Tekst jest jedną z form dokumentowania działań, bądź inspiracją. Taki jest cykl działań/zabiegów z sianem. Czy to będzie „Czesanie traw” czy też „Bez tytułu (Siano)”. Podążamy za autorem, czujemy zapach wysuszonych traw, czujemy wiatr, głaszczemy je, rozrzucamy, widzimy ich opadanie.

Jeszcze jest to sianem - ale poruszona wyobraźnia odbiorcy uczestniczy w dalszym procesie. Siano w przestrzeni galerii stało się instalacją, pamiątką z wcześniejszego performansu, tworzyło nieokreślone, przemijalne formy, zatrzymane na kilka chwil.

Ta odrębność, zdolność dostrzegania rzeczy małych (jest uważnym obserwatorem), które wydają się być ulokowane na marginesie spraw ważnych, wydobycie ich z czułym opisem, w mojej ocenie, to najlepiej charakteryzuje artystę - Krzysztofa Maniaka.

Wszystkie podjęte działania prowadzone są bardzo precyzyjnie. Szczególnie uwydatnione zostało to w pracy *Kamień*, który został poddany dwuletniej, wielogodzinnej, udokumentowanej obróbce. Ten gest ścierania czasu jest refleksją nad czasem geologicznym, czasem własnym, ustawicznym określeniem swojego miejsca w czasie fizycznym i czasem świadomości, która staje się punktem wyjścia do rozważań metafizycznych - czasu minionego i braku możliwości powrotu do stanu pierwotnego - czasu, który stał się symbolicznym pyłem, zamkniętym w słoju.

Podejmowane działania, zwracają uwagę poprzez użycie tak przeciwstawnych materiałów i miar czasu, który płynie w dwóch, a nawet trzech warstwach. Praca „Picń” to poddany rytuałom dotyku okazały fragment buku, później rozrzeźbiony (oskalpowany). Habilitant, tak jak w Process Art., celebrował zmianę przejścia i odejścia. Swoim działaniem składa hołd naturze.

W serii *Spacer* podąża zblizoną do R. Long ścieżką poszukiwań. Spacruje głównie na wybranym przez siebie obszarze Tuchowa i ten kontakt z naturą tego miejsca jest dla niego

źródłem inspiracji. W Autoreferacie tak pisze*przy pomocy fotografii w świadomy sposób zacząłem notować trasy, które przemierzałem. Nie fotografowałem jednak samych dróg, ścieżek i przypadkowych widoków. W cyklu tym głównym tematem moich fotografii są „rzeźby znalezione”.* W innym miejscu – *„Obecnie uważam spacerowanie za najczystszy, najmniej inwazyjny (pozostawiający najmniejszy ślad węglowy) rodzaj mojej aktywności twórczej.*

Materiały uzupełniające dają recenzentowi pełniejszy obraz działalności artystycznej i potwierdzają fascynację naturą oraz nieustającą nią inspiracją, przekonują autentycznością działania. Na uwagę zasługuje, wymienione już wcześniej przede mnie *Czesanie traw* oraz *Sarna 2017-2018* poddana wieloetapowemu działaniu, udokumentowana tekstem literackim, fotografiami, video; *Pole, 2017* (do dzisiaj), na które składa się precyzyjna dokumentacja (tekst literacki, mapa, fotografie, video), podobnie jak dla *Rzeźby dla owadów I, II*. Habilitant w swoich pracach łączy wiele wątków/ kategorii sztuki, w Autoreferacie przywołuje artystów, którzy podobnie jak on podejmowali podobne działania artystyczne, wpisujące się w sztukę dzisiejszą, w której coraz częściej interesuje nas kontekst sztuki. Wybrane dzieła przedstawione do oceny w postępowaniu habilitacyjnym stanowią reprezentatywny wybór, prezentują filozofię artystyczną, podejmowane działania i doświadczenie. Habilitant aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym, zarówno po uzyskaniu stopnia doktora, jak i przed doktoratem. Jest artystą prezentującym wybitne wartości intelektualne.

Osiągnięcia dr Krzysztofa Maniaka spełniają wymagania określone ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z 20 lipca 2018 roku (art. 219 ust.1 pkt 2), tym samym popieram wniosek do Rady ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

